

Toetsingsadvies over de inhoud
van het milieu-effectrapport voor het
plan Bouw- en sloopafval en daarmee te
verwijderen bedrijfsafval 1992-1997
Zuid - Holland

10 januari 1992

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies over de inhoud van het milieu-effectrapport Bouw- en sloopafvalplan Zuid-Holland / [Commissie voor de milieu-effectrapportage]. - Utrecht : Commissie voor de milieu-effectrapportage

ISBN 90-5237-306-X

Trefw.: milieu-effectrapportage ; Zuid-Holland / afvalstoffen ; Zuid-Holland.

Aan Gedeputeerde Staten
van Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP 's-GRAVENHAGE

uw kenmerk
DWM 26970

uw brief
9 augustus 1991

ons kenmerk
U48-92/K1/192-96

onderwerp
toetsingsadvies MER Bouw- en
sloopafvalplan Zuid-Holland

Utrecht,
10 januari 1992

Met bovengenoemde brief verzocht u de Commissie voor de milieu-effectrapportage advies uit te brengen over het milieu-effectrapport (MER) voor het plan voor Bouw- en sloopafval en daarmee te verwijderen bedrijfsafval 1992-1997.

Overeenkomstig artikel 41z van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage aan.

De Commissie is van oordeel dat het MER goede informatie biedt voor de besluitvorming over de vaststelling van het plan voor Bouw- en sloopafval en daarmee te verwijderen bedrijfsafval voor de periode 1992-1997. Zij heeft waardering voor de volledigheid van het MER.

De Commissie plaatst echter een aantal kanttekeningen bij het MER die in aanmerking kunnen komen voor een nadere uitwerking van het plan en een rol kunnen spelen bij de opstelling van het evaluatieprogramma.

Voor een overzicht van de inhoud van het advies verwijs ik u naar de samenvatting, waarin de belangrijkste punten uit het advies bijeen zijn gebracht. Daarnaast vraag ik uw aandacht voor het volgende.

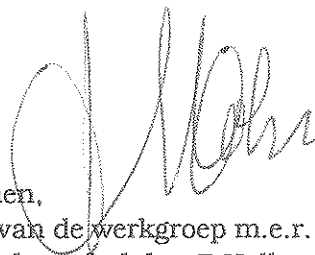
1. De Commissie constateert dat het beleid voor de korte termijn sterk is gericht op het realiseren van voldoende stortcapaciteit. Daarnaast worden in het MER 6 potentieel geschikte locaties voor de middellange termijn besproken. Gezien de huidige afvalsituatie in Zuid-Holland is het begrijpelijk dat het plan/MER sterk gericht is op de verwijderingsproblematiek.

De aandacht voor preventie en hergebruik van afvalstoffen in het plan/MER is beperkt. Hoewel een realistische beschrijving van de stand van zaken voor de huidige en toekomstige situatie wordt gegeven, is de Commissie van mening dat de rol van de provincie in het ketenbeheer onderbelicht is gebleven.

2. Met betrekking tot het inrichten van nieuwe stortlocaties wil ik nog het volgende opmerken.

Gelet op de geologische situatie in het westen van Nederland is er, bij het inrichten van gecontroleerde stortplaatsen sprake van een omvangrijke grondmechanische en geohydrologische problematiek. Dit geldt in het bijzonder voor het ontwerpen, uitvoeren en de instandhouding van het drainagesysteem, dat van dergelijke stortplaatsen een essentieel onderdeel uitmaakt. Mede omdat realisering van de betreffende stortplaatsen pas ná 2000 zal plaatsvinden, geef ik u in overweging een onderzoek te laten verrichten naar alternatieve inrichtingsmethoden die ook op de lange termijn vrijwel volledige zekerheid bieden ten aanzien van de stabiliteit van de ophoging en een voortdurend ongestoorde afvoer van het percolaat garanderen. Geheel of gedeeltelijke onderheijng en damwandafscherming, alsmede een vloerconstructie met bijvoorbeeld gebruikmaking van het zogenaamde 'Baustahlgewebe' zijn constructies die in beschouwing zouden kunnen worden genomen.

De Commissie hoopt met dit advies een constructieve bijdrage te hebben geleverd in de besluitvorming. Zij zal graag vernemen op welke wijze in de besluitvorming met de in het MER beschreven alternatieven en milieugevolgen rekening is gehouden. Ook blijft de Commissie graag op de hoogte van de wijze waarop de evaluatie zal plaatsvinden en het tijdstip van de verslaglegging daarvan.

dr. H. Cohen,
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Bouw- en slooafvalplan Z-Holland

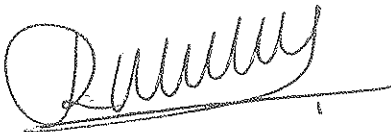
Toetsingsadvies over de inhoud van
het milieu-effectrapport voor het
plan Bouw- en sloopafval en daarmee
te verwijderen bedrijfsafval
1992-1997 Zuid-Holland

Advies op grond van artikel 41z, eerste en tweede lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne over de inhoud van het milieu-effectrapport voor het plan Bouw- en sloopafval en daarmee te verwijderen bedrijfsafval 1992-1997 Zuid-Holland,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

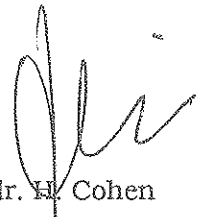
de werkgroep m.e.r. Bouw- en sloopafvalplan Zuid-Holland

de secretaris

drs. R.L.J.M. Klerks

de voorzitter

dr. H. Cohen

Utrecht, 10 januari 1992

INHOUDSOPGAVE

	pagina
SAMENVATTING VAN HET ADVIES	1
1. INLEIDING	3
2. TOETSING VAN HET MER OP HOOFDLIJNEN	4
3. TOETSING VAN HET MER OP ONDERDELEN	8
3.1 Vorm en presentatie	8
3.2 Doel en belang	8
3.3. Voorgenomen activiteit en alternatieven	8
3.4 Te nemen en eerder genomen besluiten	11
3.5 Beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkeling daarvan	11
3.6 Gevolgen voor het milieu	12
3.7 Vergelijking van de alternatieven	13
3.8 Leemten in kennis en evaluatie achteraf	13
3.9 Samenvatting van het MER	14

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 9 augustus 1991, waarin de Commissie in de gelegenheid gesteld wordt om advies uit te brengen
2. Brief van bevoegd gezag d.d. 8 oktober 1991, inzake het verlengen van de adviestermijn
3. Openbare bekendmaking in Staatscourant nr. 196 d.d. 9 oktober 1991
4. Projectgegevens
5. Lijst van inspraakreacties en adviezen

SAMENVATTING VAN HET ADVIES

Ten behoeve van de vaststelling van het "Plan voor Bouw- en sloopafval en daarmee te verwijderen bedrijfsafval 1992-1997" wordt de procedure van milieu-effectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Het voorliggende Ontwerpplan is daarom gepubliceerd samen met een milieu-effectrapport (MER).

Toetsing van het MER op hoofdlijnen (hoofdstuk 2)

De Commissie is van oordeel dat het MER over het geheel genomen ruimschoots voldoet aan de vereisten op grond van artikel 41j, lid 1 van de Wabm.

De Commissie heeft waardering voor de volledigheid van het MER. Het MER met de bijlagen geeft op een aantal punten na, een goed beeld van het voornemen en van de alternatieven en de gevolgen voor het milieu.

De Commissie plaatst echter een aantal kanttekeningen bij het MER die in aanmerking kunnen komen voor een nadere uitwerking van het plan en een rol kunnen spelen bij de opstelling van het evaluatieprogramma.

***Ketenbeheer**

Het plan is sterk gericht op de verwijderingsproblematiek. Een aanduiding van de plaats van de maatregelen in het ketenbeheer is nog niet gegeven.

***Preventie**

In het MER wordt in de prognose bij voortzetting van het huidige beleid geen bijdrage verwacht aan de reductie van de afvalstoffenstroom ten gevolge van preventieve maatregelen.

Bij de ontwikkeling van het meest milieu-vriendelijke alternatief mag een grotere inspanning worden verwacht op het gebied van preventie.

Ofschoon de geringe bijdrage van preventie, gelet op de aard van de afvalstoffenstromen en het thans beperkt of niet beschikbaar zijn van instrumentarium, deels verklaarbaar is, had in het MER duidelijk uiteengezet moeten worden waarom deze primaire bouwsteen in de komende planperiode zo marginaal wordt benut.

***Effectuering van het beleid**

In het MER had duidelijker moeten worden aangegeven hoe de provincie haar beleid denkt te kunnen effectueren in de planperiode. Hiertoe had een uitvoeringsschema moeten worden opgenomen, waarin een beeld wordt gegeven van:

- de betrokkenen bij de beleidsuitvoering;
- de verantwoordelijkheden, taken en prestatieverplichtingen van de betrokkenen;
- het instrumentarium (onder andere op basis van nieuwe wetgeving) dat de provincie zelf denkt te benutten, nu en in de naaste toekomst.

***Toetsingscriteria**

Ten aanzien van de in het MER gehanteerde toetsingscriteria voor de vergelijking van de stortlocaties merkt de Commissie op dat een aantal van de gehanteerde criteria minder relevant is, terwijl een aantal andere criteria kan worden toegevoegd.

Ten aanzien van de grondmechanische en uitvoeringsaspecten merkt de Commissie op dat er nog onvoldoende inzicht bestaat in de stabiliteitsproblematiek bij de verschillende stortlocaties en derhalve ook in de voorzieningen en/of voorwaarden die, technisch en financieel gezien, de capaciteit en de wijze van uitvoering kunnen beïnvloeden, en die wellicht keuzebepalend kunnen zijn.

Toetsing van het MER op onderdelen

Verder worden in dit advies een aantal opmerkingen gemaakt die de Commissie van belang acht voor de beoordeling van het MER. Deze hebben met name betrekking op:

- de afvalstoffen waarop het plan zich richt;
- het storten van huishoudelijke afval in de calamiteitenregeling in het geval van sluiting van de AVI Den Haag;
- de beschrijving van de inrichtingsalternatieven. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen een inrichting conform de Richtlijn Gecontroleerd Storten (variant 1) en een inrichting conform het Ontwerp-Stortbesluit Bodembescherming (variant 2). De Commissie plaatst een aantal kanttekeningen bij de beschrijving van deze twee varianten in het MER.
- de gevolgen voor het milieu, met name wat betreft de te verwachten geuremissie en de geluidhinder (van railtransport);
- de leemten in kennis en de evaluatie achteraf;

Uit het MER blijkt dat het effect van preventieve maatregelen niet goed bekend is. Dit wijst op belangrijke leemten in kennis van effectief preventief beleid. Ook de mogelijkheden om hergebruik en nuttige toepassing te vergroten zijn onvoldoende bekend.

In het MER is naar het oordeel van de Commissie onvoldoende aandacht besteed aan oplossingen voor de bestaande kloof tussen preventie en hergebruik.

1.

INLEIDING

De provincie Zuid-Holland dient op basis van de Afvalstoffenwet een plan voor de verwijdering van bouw- en sloopafval vast te stellen. Het eerste plan is in 1984 vastgesteld. De provincie heeft er voor gekozen om voor de tweede planperiode ook het beleid met betrekking tot niet verbrandbaar bedrijfsafval in het plan vast te leggen.

Ten behoeve van de vaststelling van het plan wordt de procedure van milieu-effectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Het voorliggende "Ontwerpplan voor Bouw- en sloopafval en daarmee te verwijderen bedrijfsafval 1992-1997" is daarom gepubliceerd samen met een milieu-effectrapport (MER).

Het MER bestaat uit drie losse delen:

- deel 1: een algemeen beleidsdeel dat ingaat op de verschillende beleidsalternatieven;
- deel 2: waarin wordt ingegaan op de maatregelen met betrekking tot transport en overslag van afvalstoffen en de tijdelijke opslag van afvalstoffen (bufferdepots);
- deel 3: de concrete voorzieningen ten behoeve van het storten van afvalstoffen. Hierin zijn zes locaties beschreven die mogelijk in aanmerking komen voor inrichting tot stortplaats.

Waar van toepassing is in het onderhavige toetsingsadvies aangegeven op welk deel de opmerkingen betrekking hebben.

Per brief van 9 augustus 1991 (bijlage 1) hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland het MER en het ontwerpplan toegezonden aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage, met het verzoek advies uit te brengen over het MER, conform artikel 41z, lid 1 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm).

De Commissie voor de m.e.r. dient een oordeel over het MER te geven, waarbij het toetsingskader wordt gevormd door:

- de richtlijnen voor de inhoud van het MER, welke in januari 1989 werden vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op grond van artikel 41o, lid 1 van de Wabm;
- het gestelde in artikel 41j van de Wabm;
- de eis ex artikel 41w, tweede lid van de Wabm, dat het MER geen onjuistheden bevat.

Het hierbij uitgebrachte toetsingsadvies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. (bijlage 3). De werkgroep vertegenwoordigt de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies aangeduid met "de Commissie".

In overeenstemming met het gestelde in artikel 41z, tweede lid van de Wabm, heeft de Commissie de via Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland ontvangen opmerkingen die schriftelijk werden ingebracht, alsook het verslag van de hoorzitting, in beschouwing genomen. Voor zover deze reacties (zie bijlage 4) betrekking hebben op milieu-aspecten van het voornemen, werden zij in dit toetsingsadvies verwerkt.

2.

TOETSING VAN HET MER OP HOOFDLIJNEN

De Commissie is van oordeel dat het MER over het geheel genomen ruim-schoots voldoet aan de vereisten op grond van artikel 41j, lid 1 van de Wabm. Het MER geeft overwegend juiste en volledige informatie over de in artikel 41j, lid 1 onder a tot en met g genoemde onderwerpen. Het MER bevat een (losse) samenvatting die een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het MER en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven.

De richtlijnen voor de inhoud van het MER zijn bij het een en ander over het geheel genomen in voldoende mate gevolgd. Het MER geeft dan ook de milieu-informatie die nodig is om het bevoegd gezag in staat te stellen het milieu-belang bij de besluitvorming een volwaardige rol te laten spelen.

De Commissie heeft waardering voor de volledigheid van het MER. Het MER met de bijlagen geeft een op een aantal punten na, een goed beeld van het voornemen en van de alternatieven en de gevolgen voor het milieu.

Het beleidsdeel van het MER (deel 1) is goed toegankelijk en systematisch van opzet. Het uitwerken van het verwijderingsbeleid via de systematiek van clustering van de afzonderlijke bouwstenen werkt verhelderend. In het MER is ook goed aangegeven hoe stapsgewijs vanuit de standpunten van het eerste PAP het beleid is/wordt opgebouwd. Hiermee wordt een zo realistisch mogelijke benadering bereikt.

Ten aanzien van deel 2 van het MER over de infrastructuur voor groot-schalig afvaltransport (IGAT) en buffering merkt de Commissie op dat het beleid van de provincie terecht zo veel mogelijk er op is gericht om de aanvoer van de afvalstoffen naar de nieuwe inrichtingen zo veel mogelijk over water en/of per spoor te doen plaatsvinden. Gelet op het onvermijdelijke globale karakter van de in deel 2 van het MER beschreven mogelijkheden van een IGAT, zijn de daaraan verbonden voor- en nadelen wat de milieu-aspecten betreft, overzichtelijk weergegeven en bieden deze voldoende houvast om bij de verdere besluitvorming, wanneer ook nadere locatiegebonden gegevens bekend zijn, in beschouwing te worden genomen.

Het deel over de stortlocaties (deel 3) biedt voldoende informatie om tot een nadere afweging van de verschillende locaties te komen, hoewel ruimtelijke beoordelingscriteria bij de uiteindelijke locatiekeuze nog nadrukkelijk betrokken moeten worden.

Op de locaties gerichte project-MER'en ten behoeve van de vergunning-verlening zullen vervolgens detailinformatie ten aanzien van inrichting en beheer moeten opleveren.

Daarnaast plaatst de Commissie echter een aantal kanttekeningen bij het MER die in aanmerking kunnen komen voor een nadere uitwerking van

het plan en een rol kunnen spelen bij de opstelling van het evaluatie-programma. Deze opmerkingen hebben betrekking op:

Ketenbeheer

In het MER ontbreekt een algemene inleiding waarin de verwijderingsproblematiek wordt geplaatst in het kader van het ketenbeheer. Gezien de huidige afvalsituatie in Zuid-Holland is het begrijpelijk dat het plan sterk gericht is op de verwijderingsproblematiek. Daarnaast zou het plan dieper dienen in te gaan op de rol van de provincie in het ketenbeheer.

In het tijdsperspectief is ook een actief ontwikkelingsbeleid noodzakelijk, waarbij door onderzoek en proefprojecten getracht wordt de knelpunten op te heffen. De provincie kan hierbij een stimulerend en voorwaarden scheppend beleid voeren. In bijlage 5.1 van het beleidsdeel-MER worden wel een aantal praktische aanzetten gegeven, maar in hoeverre de provincie een actieve rol wil spelen bij het vergroten van de beleidsmogelijkheden blijft onduidelijk.

Preventie

In de "Preventienota" (VROM, 1988) wordt een preventie-percentages van 5 genoemd voor het jaar 2000. In het NMP is dit verhoogd tot 10% van de totale afvalstroom. In het huidige beleid staat preventie bovenaan. In het MER wordt echter in de prognose bij voortzetting van het huidige beleid geen bijdrage verwacht aan de reductie van de afvalstoffenstroom ten gevolge van preventieve maatregelen.

Bij de ontwikkeling van het meest milieu-vriendelijke alternatief mag een grotere inspanning worden verwacht op het gebied van preventie. De benutting van de bouwsteen preventie is echter marginaal. Zo wordt voor de categorie bouw- en sloopafval geen positief effect van preventie verwacht. Bij het bedrijfsafval wordt alleen voor bleekafval en voor autobanden een klein effect verwacht van preventie. Alleen voor kunststoffen wordt gerekend met een beperkt positief gevolg van het preventieve beleid.

Bij de bespreking van de knelpunten met betrekking tot de bouwstenen wordt preventie zelfs niet genoemd; gelet op het bovenstaande is het echter duidelijk dat een preventief beleid nog maar moeizaam van de grond komt.

Ofschoon de geringe bijdrage van preventie, gelet op de aard van de afvalstoffenstromen en het thans beperkt of niet beschikbaar zijn van instrumentarium, deels verklaarbaar is, had in het MER duidelijk uiteengezet moeten worden waarom deze primaire bouwsteen in de komende planperiode zo marginaal wordt benut.

Voorkeursalternatief beleidsdeel MER

Op blz. 73 van het MER wordt gesteld dat "...Gezien de voorgestelde maatregelen kan worden geconcludeerd dat met het voorkeursalternatief het beleid op hoofdlijnen wordt voortgezet en dat geen wijziging van strategische keuzes plaatsvindt." Er zou slechts sprake zijn van accentverschuivingen die nieuwe voorzieningen tot gevolg hebben: de infrastructuur voor grootschalig afvaltransport (IGAT) en bufferdepots.

De Commissie betreurt het dat voor de komende beleidsperiode geen nieuwe elementen kunnen worden toegevoegd om de bouwstenen preventie, hergebruik en nuttige toepassing verder uit te bouwen. Dit klemmt des te meer gelet op het feit dat de instrumenten om het beleid te effectueren voor een belangrijk deel onder het hoofdstuk "Leemten in kennis" zijn terug te vinden. Ofschoon dit, gegeven de omstandigheden, een realistische benadering is, had in het MER duidelijker moeten worden aangegeven hoe de provincie haar beleid denkt te kunnen effectueren in de periode 1992-1997¹. Hiertoe had een uitvoeringsschema moeten worden opgenomen, waarin een beeld wordt gegeven van:

- * de betrokkenen bij de beleidsuitvoering, onder andere:
 - de diverse overheden;
 - de branche organisaties;
 - de bedrijven;
 - Provinciaal Afvalverwijderingsbedrijf (PROAV N.V.);
 - Regionaal Afval Overlegorgaan/Sturingsorganisatie i.o.
- * de verantwoordelijkheden, taken en prestatieverplichtingen van de betrokkenen;
- * het instrumentarium dat de provincie zelf denkt te benutten, nu en in de naaste toekomst (onder andere op basis van nieuwe wetgeving).
Op blz. 54 van het MER (deel I) wordt gesteld dat de taken en de bevoegdheden van de provincie, en daarmee ook de mogelijkheden van (direct) sturend optreden, met name liggen bij de eindverwerking, met andere woorden bij de bouwstenen storten en resp. verbranden.
De Commissie vraagt zich evenwel af of gedurende de planperiode op basis van nieuwe wetgeving (m.n. Wabm-afvalstoffen, Wabm-VAR) óók brongerichte instrumenten kunnen worden ingezet om te komen tot een verdergaand hergebruik en nuttige toepassing van afvalstoffen.
Als andere voorbeelden van het instrumentarium dat de provincie kan benutten kunnen nog genoemd worden:
 - Het starten van doelgroepenoverleg. Uit recente onderzoeken is gebleken dat nog steeds onvoldoende bekendheid aanwezig is bij de diverse doelgroepen over de technische en milieuhygiënische aspecten die bij de toepassing van alternatieve materialen spelen.
 - Het entameren van demonstratieprojecten.
 - (Verplichte) inzet van secundaire grondstoffen in "eigen" werken.

Toetsingscriteria

Ten aanzien van de in deel 3 (Stortlocaties) vermelde toetsingscriteria voor de vergelijking van de 6 geselecteerde locaties merkt de Commissie het volgende op:

Een aantal van de gehanteerde criteria zijn naar de mening van de Commissie minder relevant.

- * Bij het criterium bodem/grondwaterkwaliteit is gebruik gemaakt van additioneel veldonderzoek. Het zo gehanteerde criterium doet minder ter zake. Het heeft namelijk betrekking op het bovenste freatische

1 Zie in dit verband ook het advies van het Afval Overleg Orgaan, bijlage 5, nr. 6.

grondwater en niet op het diepere grondwater in het watervoerende pakket. Aangetoonde verontreinigingen in het bovenste grondwater zullen, gelet op de kwelsituatie, niet maatgevend zijn voor de grondwaterkwaliteit. De meetresultaten roepen bovendien vragen op ten aanzien van de wijze van monsterneming (zijn de monsters adequaat gefiltreerd?). Het al dan niet voorkomen van zout water is overigens wel relevant.

* Het criterium "mate van verdunning door kwel" wordt ten onrechte gehanteerd: verdunning vormt geen oplossing voor verontreiniging.

Daarnaast hadden, hoewel de informatie, in beschrijvende zin, wel aanwezig is in deel 3 van het MER, naar het oordeel van de Commissie de volgende criteria moeten worden toegevoegd:

- de kans op falen van de isolatie en/of de drainage in relatie tot de te verwachten zettingen en zettingsverschillen;
- de controleerbaarheid van het systeem, onder andere in relatie tot de geohydrologische situatie;
- de mogelijkheden tot herstel in het geval van het falen van de isolatievoorzieningen;
- ruimtelijke en planologische criteria^{2]} (inclusief de aanwezigheid van cultuurhistorische waarden);
- risico van verontreiniging van oppervlaktewater^{3]}.

Grondmechanische/uitvoeringsaspecten

Het bodemonderzoek heeft in de onderhavige keuzefase slechts een oriënterend karakter gehad en de daarop gebaseerde zettingsberekeningen geven derhalve slechts een globaal inzicht in de te verwachten zettingsverschillen. Het verrichten van cel- en traxiaalproeven werd voorshands niet noodzakelijk geacht.

De Commissie merkt echter op dat er nog onvoldoende inzicht bestaat in de stabiliteitsproblematiek bij de verschillende stortlocaties en derhalve ook in de voorzieningen en/of voorwaarden die, technisch en financieel gezien, de capaciteit en de wijze van uitvoering kunnen beïnvloeden, en die wellicht keuzebepalend kunnen zijn.

2 Zie ook bijlage 5, onder andere nrs. 41, 99 en 101.

3 Zie ook bijlage 5, nr. 96.

3. TOETSING VAN HET MER OP ONDERDELEN

3.1 Vorm en presentatie

Het MER is overzichtelijk en goed leesbaar.

3.2 Doel en belang

Artikel 41j, lid 1, onder a van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Afvalstoffen waarop het plan zich richt

De koppeling die in het plan is aangegeven tussen de verwijdering van bouw- en sloopafval met bepaalde bedrijfsafvalstoffen lijkt willekeurig. Dit geldt ook ten aanzien van het kunststofafval. In het MER is niet duidelijk aangegeven op welke uitgangspunten deze koppeling is gebaseerd.

Prognoses van het afvalaanbod

Ten aanzien van de in het MER gepresenteerde prognoses merkt de Commissie op dat redelijkerwijs weinig realiteitswaarde aan afvalaanbodprognoses voor het jaar 2010 kan worden toegekend. Het ware daarom zinvoller geweest de prognoses voor de langere termijn te richten op het jaar 2000. Vele nota's en beleidsprogramma's gaan daar ook van uit.

3.3 Voorgenomen activiteit en alternatieven

Artikel 41j, lid 1, onder b van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen"*.

Huishoudelijk afval

In het MER wordt er van uitgegaan, dat na sluiting van de afvalverbrandingsinstallatie (AVI) in Den Haag het daardoor niet meer te verbranden huishoudelijk afval moet worden gestort op de genoemde stortlocaties. Hierbij wordt verwezen naar de calamiteitenregeling. De sluiting van de AVI Den Haag is echter niet als een calamiteit te beschouwen. Huishoudelijk afval hoort niet (anders dan in het geval van een echte calamiteit) thuis op de genoemde stortplaatsen. Indien men toch besluit tot het storten van huishoudelijk afval op deze stortplaatsen, zal dit, gelet op de aard van dit afval, in aparte compartimenten moeten worden gestort.

Inrichtingsalternatieven

In deel 3 (Stortplaatsen) wordt er ten aanzien van het niveau van de stortzool ("drooglegging"), onderscheid gemaakt tussen inrichting conform de Richtlijn Gecontroleerd Storten (variant 1) en inrichting conform het Ontwerp-Stortbesluit Bodembescherming (variant 2).

Bij variant 1 wordt uitgegaan van de mogelijkheid dat het grondwater-niveau onder de stort ook op lange termijn is te beheersen met behulp van drains. Een ander uitgangspunt is dat de zool van de stort uiteindelijk, na zakking, 10 cm boven de hoogste grondwaterstand moet zijn gelegen.

Bij variant 2 worden de betreffende drains niet gebruikt om het grondwaterpeil te beheersen maar uitsluitend ten behoeve van monitoring. Ongeacht de aanwezigheid van een onderafdichting bevindt de zool van de stort zich in de eindsituatie op een niveau van 70 cm boven het gemiddelde hoogste grondwater-niveau.

De Commissie plaatst een aantal kanttekeningen bij de beschrijving van deze twee varianten in het MER:

* Mede gelet op de genoemde vaak zeer grote te verwachten zettingen en zettingsverschillen, lijkt een eindniveau van de stortzool van 10 cm boven het hoogste grondwaterstandniveau moeilijk te realiseren en zal er rekening mee moeten worden gehouden dat een deel van de stortzool uiteindelijk toch in het grondwater terecht zal komen. Dit zal overigens ook het geval zijn bij het falen van het drainage-systeem.

De gevolgen van het disfunctioneren van de drainage ten gevolge van bijvoorbeeld dichtslibbing of breuk door zetting worden in het MER niet beschreven. Herstel van de drainage onder de stortplaats is niet mogelijk. In het MER (deel 3, blz. 22) wordt overigens de verwachting uitgesproken dat vervanging mogelijk zal zijn door middel van tunneltechnieken.

* Gelet op de slechte "grondslag" in Zuid-Holland zijn bij realisering van de stortplaatsen, volgens de gebruikelijke methoden, zeer grote ophogingen, voorprofileringen en de aanvoer van grote hoeveelheden zand nodig. Mede gelet op de voorgaande opmerkingen dient de vraag te worden gesteld - ofschoon voor beide varianten wordt uitgegaan van een standaard voorzieningenniveau - of het uit een oogpunt van milieuhygiëne gewenst is de uitwerking van variant 1 te baseren op de Richtlijn Gecontroleerd Storten uit 1985. Aangezien door middel van dit MER een voorzieningenpakket wordt voorbereid voor stortplaatsen die pas ná 2000 in exploitatie zullen zijn, zou in beginsel geanticipeerd moeten worden op nieuwe ontwikkelingen en regelgeving i.c. het Ontwerp Stortbesluit Bodembescherming (inclusief uitvoeringsbesluiten).

Dat de toepassing van varianten met een hogere ligging van de stortzool ten koste gaan van de stortcapaciteit acht de Commissie van secundair belang.

De te verwachten zettingen ontstaan behalve als gevolg van het te storten bouw- en sloopafval, mede onder invloed van de compenserende zandophoging om de locatie bouwrijp te maken. Met deze laatste activiteit zijn grote hoeveelheden zand gemoeid, die in belangrijke mate mede kosten- en wellicht keuzebepalend zijn.

De vraag rijst of gelet op de aard en omvang van de totale bergingsproblematiek in relatie tot de sterk wisselende en over het algemeen weinig draagkrachtige bodem terplaatse, speciaal voor dit soort situaties, niet naar andere technische oplossingen dient te worden gezocht⁴. Hierbij valt in het bijzonder te denken aan zettingsvrije constructies waarvan de (hogere) kosten wellicht voor een belangrijk deel worden gecompenseerd door de kosten zoals die verbonden zijn aan de zekerstelling van het voortdurend goed functioneren van bijvoorbeeld het kwetsbare drainagesysteem in de gangbare oplossingen en het gebruik van zeer grote hoeveelheden ophoogzand.

Percolaat

Volgens het gestelde in het MER moet bij grote stortplaatsen rekening worden gehouden met grote hoeveelheden percolaat tijdens de exploitatiefase. Is het al dan niet tijdelijk afdekken van reeds gereed gekomen stortgedeelten niet mogelijk?

Hoe zeker is overigens het, uit het Ontwerp Stortbesluit afgeleide, maximum van 20 mm per jaar infiltratie door de bovenafdichting?

Voor de kwaliteit van huisvuilpercolaat wordt verwezen naar Ehrig (buitenland) en VAM (compostering). In hoeverre zijn deze percolaatkwaliteiten representatief? Zijn er geen meer representatieve Nederlandse gegevens?

In het MER wordt opgemerkt dat kwel wordt omgezet in infiltratie. Er is echter niet aangegeven waar het onder de stort infiltrerende water vandaan komt.

IGAT en bufferdepots

In het MER ontbreekt een grafisch overzicht van welke spoorlijngedeelten (oud of nieuw) voor het afvaltransport zijn of zullen worden aangewezen en met welke frequentie deze transporten overdag en/of 's-nachts zullen plaatsvinden.

Daarnaast zou een inschatting van de investeringskosten die verbonden zijn aan de realisering en instandhouding van de vereiste infrastructurele voorzieningen ten behoeve van de voorgestelde transportwijze, verhelderend hebben kunnen werken voor een bepaling van het milieurendement.

4 Zie ook bijlage 4, nr. 134.

3.4 Te nemen en eerder genomen besluiten

Artikel 41j, lid 1, onder c van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

Bij de, overigens zeer volledige, opsomming van de te nemen en eerder genomen besluiten ontbreekt de uitvoering van het Werkenbesluit Afvalstoffenwet in relatie tot de verwijdering van de in het plan behandelde afvalstoffen. Een belangrijk deel van deze afvalstoffen wordt toegepast in civieltechnische en cultuurtechnische werken.

Ten aanzien van onder andere de stortplaatsen Lickebaert en Derde Merwedehaven wordt in het MER opgemerkt dat dit een reeds in gang gezette ontwikkeling is welke in het MER niet meer wordt besproken. Gezien het feit dat realisering van deze stortplaatsen nog geruime tijd op zich laat wachten en de mogelijkheid dat dit consequenties heeft voor het in het MER gehanteerde cijfermateriaal, had in het MER aangegeven kunnen worden hoe de stand van zaken is betreffende de besluitvorming in het kader van de ruimtelijke ordening.

3.5 Beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkeling daarvan

Artikel 41j, lid 1, onder d van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

Het MER geeft weinig informatie over de ruimtelijke inpassing van de stortplaatsen⁵. De Commissie gaat er van uit dat ten behoeve van definitieve locatiekeuze een duidelijker beeld zal worden geschetst.

De geselecteerde stortplaatsen liggen niet in grondwaterbeschermingsgebieden. In het MER is echter niet aangegeven of de stortplaatsen ook niet in intrekgebieden van de drinkwaterwinplaatsen zijn gelegen.

Met behulp van een (kleuren)luchtfoto van de gebieden waarin de stortplaatsen zijn geprojecteerd had een beter beeld van de omgeving kunnen worden gegeven.

Met de gegeven geologische schematisering kan ten behoeve van de locatiekeuze volstaan worden. Voor de project-MER'en dienen uiteraard, in combinatie met een doorsnede over de ophogingen ten behoeve van de

5 Zie ook het advies van de Provinciale planologische commissie, bijlage 5, nr. 4

